

Ulusal veteriner zootekni kongrelerinde sunulan bildirilerin özelliklerinin incelenmesi

Ender Uzabacı¹, Mehmet Mustafa Oğan²

¹Bursa Uludağ Üniversitesi, Veteriner Fakültesi, Biyometri Anabilim Dalı, Bursa/TÜRKİYE

²Bursa Uludağ Üniversitesi, Veteriner Fakültesi, Zootekni Anabilim Dalı, Bursa/TÜRKİYE

Anahtar Kelimeler:

bildiri
kongre
veteriner zootekni

Key Words:

congress
proceeding
veterinary animal science

Geliş Tarihi : 06.02.2021

Kabul Tarihi : 30.04.2021

Yayın Tarihi : 31.08.2021

Makale Kodu : 874936

Sorumlu Yazar:

E. UZABACI
(euzabaci@gmail.com)

ORCID

E.UZABACI : 0000-0002-9634-0055

MM.OĞAN : 0000-0002-4046-3291

ÖZ

Bu çalışmanın amacı 2004-2018 yılları arasında düzenlenen Ulusal Veteriner Zootekni Kongrelerinde sunulan ve kongre kitaplarında yer alan tüm bildirilerin ve bildiri özetlerinin çeşitli parametreler açısından incelenmesidir. İncelenen bildirimler yazar sayısı, araştırma türü, sunum yapan araştırmacının cinsiyeti, çalışma konusu, sunum yapan araştırmacının bağlı bulunduğu kurum özellikleri açısından yıllara göre değerlendirilmiştir. Bunun yanında kongrelerde sunulan ve orijinal araştırma niteliği taşıyan (derleme olmayan) bildirilerin özetleri de içerik bakımından incelenmiştir. Elde edilen bulgular frekans (n) ve yüzde değerleri (%) olarak belirtilmiştir. Elde edilen bulgulara göre sözlü sunumlar bakımından en fazla sunumun 2010 ve 2016 yıllarında, poster sunumlar bakımından ise en fazla sunumun 2014 yılında olduğu belirlenmiştir. Tüm kongrelerde sunulan bildirilerin çoğunlukla iki yazarlı olduğu ve sözlü bildirilerin %79,89'unun ve poster bildirilerin %79,91'inin orijinal araştırma niteliğinde olduğu belirlenmiştir. Çalışma konusu bakımından incelendiğinde sözlü sunumların en çok koyun-keçi yetiştiriciliği ve ıslahı (%24,34) konusunda yapıldığı ancak poster bildirilerin daha çok kanatlı hayvan yetiştiriciliği (%27,07) konusunda yapıldığı belirlenmiştir. İncelenen bildiri özetlerinin içerik bakımından değerlendirilmesi sonucunda bildiri özetlerinin çoğunda araştırmanın amacının ve populasyonun tanımının belirtildiği görülmüştür. Bildiri özetlerinin büyük bir kısmında çalışmada kullanılan denek sayısı açıkça belirtilmiş olup araştırma sonuçlarının ve bu sonuçların temel öneri biçiminde yorumlanarak raporlandığı belirlenmiştir. Sonuç olarak, bundan sonra düzenlenecek veteriner zootekni kongrelerinde daha önce sunulmamış farklı konulara öncelik verilmesi ve bildiri özetlerini hazırlarken biçimsel bütünlük için örnek bir şablonun kullanılması önerilmektedir.

Investigation the properties of the papers presented in national veterinary animal science congress

ABSTRACT

The aim of this study is to examine all the papers and abstracts presented in the national veterinary animal science congresses arranged between 2004-2018 and contained in the congress books in terms of various parameters. The examined papers were evaluated by the years in terms of the number of authors, the type of research, the gender of the researcher who made the presentation, the subject of the study, and the institutional characteristics of the presenter. In addition, the abstracts of the papers presented at the congresses that were original research (not reviews) were also examined in terms of content. The findings are presented as frequency (n) and percentage values (%). According to the findings, it was determined that oral presentations were mostly in 2010 and 2016, poster presentations were in 2014. It was detected that the presentations presented in all congresses were mostly with two authors and 79.89% of oral presentations and 79.91% of poster presentations were original research. When examined in terms of the subject of the study, it was detected that oral presentations were mostly made on sheep-goat breeding (24.34%), but poster presentations were mostly about poultry breeding (27.07%). As a result of the evaluation of the reviewed abstracts in terms of content, it was seen that the purpose of the study and the definition of the population were specified in most of the abstracts. In most of the abstracts, the number of subjects used in the study was clearly stated, and it was determined that the research results were interpreted and reported as a basic recommendation. As a result, it is recommended to give priority to different subjects that have not been presented before in veterinary animal science congress to be arranged from now on and to use a sample template for formal integrity while preparing abstracts.

GİRİŞ

Ulusal Veteriner Zootekni Kongresi ilk kez 2004 yılında Fırat Üniversitesi Veteriner Fakültesi tarafından düzenlenmiştir. İkincisi ise 2008 yılında Erzurum'da gerçekleştirildikten sonra bu tarihten itibaren 2018 yılına kadar her iki yılda bir Türkiye'nin farklı illerinde ve farklı üniversitelerin veteriner fakülteleri tarafından düzenlenmiştir. 2020 yılında yapılması planlanan

kongre ise dünyada ve Türkiye'de yaşanan pandemi (Covid-19) nedeni ile gerçekleştirilememiştir.

Ulusal Veteriner Zootekni Kongrelerinin amacı Türkiye'de ve dünyada hayvan yetiştiriciliği, hayvan ıslahı, hayvan refahı ve genetik alanlarında gerçekleşmekte olan gelişmeleri ortaya koymak ve bilimsel çalışmalarını paylaşmaktır. Bu amaç doğrultusunda kongrelerde sığır yetiştiriciliği, koyun ve keçi yetiştiriciliği

riciliği, kanatlı hayvan yetiştiriciliği, at yetiştiriciliği, pet hayvanı yetiştiriciliği, hayvan refahı, biyoistatistik ve genetik gibi konularda yapılmış sözlü ve poster bildiriler sunulmaktadır. Türkiye’de veteriner zootekni alanında çalışan özel işletmelerin yanında, belediyeleri ve üniversiteleri bir araya getirmesi, zootekni alanında yapılan gelişmeleri paylaşması ve sorunların tartışılarak çözüm geliştirilmeye çalışılması bakımından Veteriner Zootekni Kongreleri oldukça önemli bir bilimsel platformdur. Ulusal Veteriner Zootekni Kongreleri, ikincisinin ilkinden dört yıl sonra düzenlenmesi dışında her iki yılda bir düzenlenen periyodik bir toplantı özelliğindedir ve süreli yayın olarak düşünülebilir.

Türkiye’de farklı bilim alanlarında düzenlenen ulusal kongrelerde sunulan bildirilerin bibliyometrik olarak incelendiği çalışmalar mevcuttur (1-5). Veteriner bilimleri bakımından incelendiğinde ise ulusal veteriner anatomi kongrelerinde sunulan bildirilerin incelendiği çalışma (6) dışında bu alanda benzer bir araştırmaya rastlanmamıştır.

Bu çalışmanın amacı 2004-2018 yılları arasında gerçekleştirilen Ulusal Veteriner Zootekni Kongrelerinin kitaplarında yer alan sözlü ve poster olarak sunulan tüm bildirileri belirlenen bazı özellikler bakımından nicel olarak incelemektir. Bunun yanında çalışmada, kongrelerde sunulan bildirilerin içerik özelliklerinin de incelenmesi ve değerlendirilmesi amaçlanmıştır.

GEREÇ ve YÖNTEM

Bu çalışmada 2004-2018 yılları arasında düzenlenmiş olan Ulusal Veteriner Zootekni Kongrelerinde sunulan ve bildiri kitaplarında yayınlanan tüm (sözlü ve poster) bildiriler kullanılmıştır. Çalışmada, yedi kongrede sunulan 189 sözlü ve 229 poster olmak üzere 418 bildiri incelenmiştir. Belirtilen tarihler arasında düzenlenen tüm kongrelere ait kongre kitaplarına erişim sağlanmıştır. Sunulan bildiriler öncelikle sözlü ve poster sunumlar için ayrı ayrı olmak üzere çeşitli parametreler dikkate alınarak incelenmiştir. Bildirilerin bibliyometrik özelliklerinin ortaya çıkarılabilmesi için sunulan bildiri türü, bildiride yer alan yazar sayısı, bildiriye sunan araştırmacının cinsiyeti, sunulan çalışmanın konusu ve sunum yapan araştırmacının bağlı bulunduğu bölüm, anabilim dalı ya da kurum bilgileri incelenmiştir. Bu çalışmada bildirilere ait incelenen özellikler yıllara göre sınıflandırılarak değerlendirilmiştir.

Buna ek olarak, bildiri kitaplarında yayınlanan bildiri özetleri içerik bakımından incelenmiştir. Bu aşamada ise bildiri özetinde; araştırmanın amacının, araştırmada incelenen populasyo-

nun tanımının, örneklem büyüklüğünün, kullanılan örnekleme yönteminin, araştırmanın yapıma zamanının, araştırmanın yapıldığı yerin, kullanılan istatistiksel yöntemlerin, bulguların ve araştırmanın sonunda elde edilen sonucun açıkça belirtilip belirtilmemesi durumu incelenmiştir. Çalışmada hem bildirilerin genel özellikleri hem de bildiri özetlerinin içeriğine ilişkin incelenen özelliklere ait sayı (n) ve yüzde (%) değerleri hesaplanmıştır. Bildiri özet içeriğinin incelenmesi aşamasında yalnızca orijinal araştırma niteliğinde olan çalışmalar incelenmiş olup; derleme niteliğindeki sunumlar değerlendirme dışı bırakılmıştır.

BULGULAR

Ulusal Veteriner Zootekni Kongrelerinin gerçekleştirildiği yıllar ve kongreleri düzenleyen kurumlar hakkındaki bilgi Tablo-1’de yer almaktadır.

Sözlü bildirlere ait özelliklerin yıllara göre dağılımını gösteren bulgular Tablo-2’de yer almaktadır. Söz konusu tabloya göre, en çok sözlü bildirinin 2010 (n=37) ve 2016 (n=38) yıllarında sunulduğu belirlenmiştir. Poster bildirlere ait özelliklerin yıllara göre dağılımını gösteren bulgular ise Tablo-3’de yer almaktadır. Yine ilgili tabloya bakıldığında, en çok poster bildirinin (n=60) 2014 yılında sunulduğu görülmüştür.

Düzenlenen tüm kongrelerde sunulan bildirilerin çoğunlukla iki yazarlı olduğu belirlenmiştir. İki yazarlı bildiriler sözlü sunumların %30,16’sını; poster bildirilerin ise %35,37’sini oluşturmaktadır. Kongrelerde sunulan sözlü bildirilerin %79,89’unu ve poster bildirilerin %79,91’ini orijinal araştırmalar oluşturmaktadır. Çalışma konusu bakımından incelendiğinde sözlü sunumların en çok koyun-keçi yetiştiriciliği ve ıslahı (%24,34) konusunda yapıldığı; ancak poster bildirilerin daha çok kanatlı hayvan yetiştiriciliği (%27,07) konusunda yapıldığı belirlenmiştir. Kongrelerde sunum yapan araştırmacıların çoğunun erkek ve Veteriner Fakültelerinin Zootekni Anabilim dalında görev yaptığı belirlenmiştir.

Orijinal araştırma niteliği taşıyan (derleme olmayan) bildiri özetlerinin içerik bakımından değerlendirme sonuçları Tablo-4’de yer almaktadır. Elde edilen bulgular bildiri özetlerinin çoğunda araştırma amacının ve çalışma materyalinin tanımının yapıldığını, çalışmada kullanılan denek sayısının belirtildiğini göstermektedir. Ayrıca bulgular, bildiri özetlerinin çoğunda araştırma sonuçlarının ve bu sonuçların temel öneri biçiminde yorumlanarak raporlandığını göstermektedir.

Tablo 1. Ulusal Veteriner Zootekni kongreleri hakkında bilgi

Kongre	Yıl	Düzenleyen Kurum
1. Ulusal Veteriner Zootekni Kongresi	2004	Fırat Üniversitesi Veteriner Fakültesi, Elazığ
2. Ulusal Veteriner Zootekni Kongresi	2008	Atatürk Üniversitesi Veteriner Fakültesi, Erzurum
3. Ulusal Veteriner Zootekni Kongresi	2010	Afyon Kocatepe Üniversitesi Veteriner Fakültesi, Afyon
4. Ulusal Veteriner Zootekni Kongresi	2012	Adnan Menderes Üniversitesi Veteriner Fakültesi, Aydın
5. Ulusal Veteriner Zootekni Kongresi	2014	Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Veteriner Fakültesi, Burdur
6. Ulusal Veteriner Zootekni Kongresi	2016	Erciyes Üniversitesi Veteriner Fakültesi, Kayseri
7. Ulusal Veteriner Zootekni Kongresi	2018	Mustafa Kemal Üniversitesi Veteriner Fakültesi, Hatay

Tablo 2. Ulusal Veteriner Zootekni kongrelerinde sunulan sözlü bildirilerin bazı özellikleri

		Yıllar							Toplam
		2004	2008	2010	2012	2014	2016	2018	
		(n=16) n(%)	(n=21) n(%)	(n=37) n(%)	(n=21) n(%)	(n=30) n(%)	(n=38) n(%)	(n=26) n(%)	
Yazar Sayısı	1 yazarlı	3(18,75)	1(4,76)	7(18,92)	0(0,00)	1(3,33)	8(21,05)	3(11,54)	23(12,17)
	2 yazarlı	5(31,25)	6(28,57)	14(37,83)	6(28,57)	7(23,33)	10(26,32)	9(34,62)	57(30,16)
	3 yazarlı	1(6,25)	2(9,52)	4(10,81)	5(23,81)	5(16,67)	8(21,05)	4(15,38)	29(15,34)
	4 yazarlı	6(37,50)	1(4,76)	7(18,92)	4(19,04)	9(30,00)	4(10,53)	3(11,54)	34(17,99)
	5 yazarlı	1(6,25)	5(23,81)	3(8,11)	4(19,04)	2(6,67)	3(7,89)	4(15,38)	22(11,64)
	6 yazarlı	0(0,00)	4(19,05)	1(2,70)	2(9,52)	4(13,33)	1(2,63)	2(7,69)	14(7,41)
	7 ve +	0(0,00)	2(9,52)	1(2,70)	0(0,00)	2(6,67)	4(10,53)	1(3,85)	10(5,29)
Çalışma Türü	Orijinal çalışma	11(68,75)	18(85,71)	26(70,27)	20(95,24)	27(90,00)	30(78,95)	19(73,08)	151(79,89)
	Derleme	5(31,25)	3(14,29)	11(29,73)	1(4,76)	3(10,00)	8(21,05)	7(26,92)	38(20,11)
Araştırmanın Konusu	Sığır Yetiştirilme ve Islahı	4(25,00)	2(9,52)	10(27,02)	3(14,29)	8(26,67)	7(18,42)	3(11,54)	37(19,58)
	Koyun-Keçi Yetiştirilme ve Islahı	4(25,00)	6(28,57)	7(18,92)	6(28,57)	7(23,33)	11(28,94)	5(19,23)	46(24,34)
	Kanatlı Hayvan Yetiştirilme ve Islahı	1(6,25)	5(23,81)	5(13,51)	5(23,81)	4(13,33)	4(10,53)	2(7,69)	26(13,76)
	At Yetiştiriciliği	1(6,25)	0(0,00)	0(0,00)	1(4,76)	4(13,33)	1(2,63)	1(3,85)	8(4,23)
	Pet Hayvanı Yetiştiriciliği	1(6,25)	1(4,76)	2(5,41)	3(14,29)	3(10,00)	0(0,00)	0(0,00)	10(5,29)
	Hayvan Refahı	1(6,25)	3(14,29)	5(13,51)	2(9,52)	0(0,00)	2(5,26)	0(0,00)	13(6,88)
	Genetik	1(6,25)	3(14,29)	8(21,62)	1(4,76)	0(0,00)	1(2,63)	5(19,23)	19(10,05)
	Biyostatistik/Biyometri	0(0,00)	0(0,00)	0(0,00)	0(0,00)	0(0,00)	2(5,26)	4(15,38)	6(3,17)
	Diğer/Genel *	3(18,75)	1(4,76)	0(0,00)	0(0,00)	4(13,33)	10(26,32)	6(23,08)	24(12,70)
Sunum yapan araştırmacının cinsiyeti	Kadın	0(0,00)	7(33,33)	11(29,73)	3(14,29)	6(20,00)	9(23,68)	8(30,77)	44(23,28)
	Erkek	16(100,0)	14(66,67)	26(70,27)	18(85,71)	24(80,00)	29(76,32)	18(69,23)	145(76,72)
Sunum yapan araştırmacının bağlı bulunduğu bölüm/ anabilim dalı	Zootekni	16(100,0)	16(76,19)	27(72,97)	15(71,43)	11(36,67)	17(44,74)	13(50,00)	115(60,85)
	Genetik	0(0,00)	3(14,29)	4(10,81)	2(9,52)	9(30,00)	5(13,16)	6(23,08)	29(15,34)
	Biyostatistik	0(0,00)	0(0,00)	2(5,41)	3(14,29)	4(13,33)	4(10,53)	4(15,38)	17(8,99)
	Hayvan Sağlığı Ekonomisi	0(0,00)	1(4,76)	1(2,70)	0(0,00)	3(10,00)	0(0,00)	0(0,00)	5(2,65)
	Hayvan Besleme	0(0,00)	0(0,00)	0(0,00)	0(0,00)	0(0,00)	1(2,63)	0(0,00)	1(0,53)
	Meslek Yüksek Okulu	0(0,00)	1(4,76)	2(5,41)	1(4,76)	1(3,33)	5(13,16)	2(7,69)	12(6,35)
	Diğer	0(0,00)	0(0,00)	1(2,70)	0(0,00)	2(6,67)	6(15,79)	1(3,85)	10(5,29)

*Tam Güneş Tutulması'nın hayvan davranışları üzerine etkisi, ahırlarda gübre yönetimi ile ilgili karşılaşılan problemler, hayvancılığın desteklenmesi hakkında uygulama esasları vb.

TARTIŞMA

Bu çalışmada, Türkiye'de düzenlenmiş yedi Veteriner Zootekni Kongresinde sunulan bildiriler bazı özellikler bakımından incelenmiştir. Daha önce veteriner bilimleri konusunda bu amaçla yapılmış sadece bir çalışma (6) bulunmakta olup;

veteriner zootekni alanındaki kongrelerde sunulan bildirilerin incelendiği herhangi bir çalışmaya rastlanmamıştır. Bu çalışma, sunulan bildirilerin bazı özellikler bakımından yıllara göre dağılımını incelerken aynı zamanda yayınlanan bildiri özetlerinin içeriklerinin de değerlendirilmesi nedeni ile kapsamlı bir araştırmadır.

Tablo 3. Ulusal Veteriner Zootekni kongrelerinde sunulan poster bildirilerin bazı özellikleri

		Yıllar							Toplam
		2004	2008	2010	2012	2014	2016	2018	
		(n=20)	(n=37)	(n=21)	(n=29)	(n=60)	(n=43)	(n=19)	
		n(%)	n(%)	n(%)	n(%)	n(%)	n(%)	n(%)	
Yazar Sayısı	1 yazarlı	0(0,00)	3(8,11)	4(19,05)	3(10,34)	5(8,33)	3(6,98)	3(15,79)	21(9,17)
	2 yazarlı	10(50,00)	18(48,65)	6(28,57)	12(41,38)	14(23,33)	14(32,56)	7(36,84)	81(35,37)
	3 yazarlı	5(25,00)	12(32,43)	4(19,05)	4(13,79)	11(18,33)	10(23,26)	3(15,79)	49(21,40)
	4 yazarlı	4(20,00)	3(8,11)	5(23,81)	7(24,14)	14(23,33)	8(18,60)	2(10,53)	43(18,78)
	5 yazarlı	1(5,00)	1(2,70)	1(4,76)	2(6,90)	4(6,67)	3(6,98)	2(10,53)	14(6,11)
	6 yazarlı	0(0,00)	0(0,00)	0(0,00)	1(3,45)	6(10,00)	2(4,65)	2(10,53)	11(4,80)
	7 ve +	0(0,00)	0(0,00)	1(4,76)	0(0,00)	6(10,00)	3(6,98)	0(0,00)	10(4,37)
Çalışma Türü	Orijinal çalışma	15(75,00)	30(81,08)	21(100,0)	22(75,86)	49(81,67)	34(79,07)	12(63,16)	183(79,91)
	Derleme	5(25,00)	7(18,92)	0(0,00)	7(24,14)	11(18,33)	9(20,93)	7(36,84)	46(20,09)
Araştırmanın Konusu	Sığır Yetiştirilimi ve Islahı	2(10,00)	8(21,62)	3(14,29)	6(20,69)	12(20,00)	10(23,26)	3(15,79)	44(19,21)
	Koyun-Keçi Yetiştirilimi ve Islahı	11(55,00)	7(18,92)	3(14,29)	4(13,79)	12(20,00)	14(32,56)	3(15,79)	54(23,58)
	Kanath Hayvan Yetiştirilimi ve Islahı	5(25,00)	14(37,84)	9(42,86)	10(34,48)	15(25,00)	6(13,95)	3(15,79)	62(27,07)
	At Yetiştiriciliği	0(0,00)	2(5,41)	1(4,76)	2(6,90)	4(6,67)	0(0,00)	2(10,53)	11(4,80)
	Pet Hayvanı Yetiştiriciliği	0(0,00)	0(0,00)	3(14,29)	2(6,90)	2(3,33)	3(6,98)	1(5,26)	11(4,80)
	Hayvan Refahı	0(0,00)	1(2,70)	0(0,00)	1(3,45)	0(0,00)	2(4,65)	1(5,26)	5(2,18)
	Genetik	0(0,00)	1(2,70)	2(9,52)	0(0,00)	0(0,00)	0(0,00)	1(5,26)	4(1,75)
	Biyostatistik/Biyometri	0(0,00)	0(0,00)	0(0,00)	1(3,45)	0(0,00)	3(6,98)	3(15,79)	7(3,06)
Diğer/Genel *	2(10,00)	4(10,81)	0(0,00)	3(10,34)	15(25,00)	5(11,63)	2(10,53)	31(13,55)	
Sunum yapan araştırmacının cinsiyeti	Kadın	1(5,00)	7(18,92)	7(33,33)	12(41,38)	20(33,33)	10(23,26)	6(31,58)	63(27,51)
	Erkek	19(95,00)	30(81,08)	14(66,67)	17(58,62)	40(66,67)	33(76,74)	13(68,42)	166(72,49)
Sunum yapan araştırmacının bağlı bulunduğu bölüm/anabilim dalı	Zootekni	18(90,00)	25(67,57)	19(90,48)	23(79,31)	32(53,33)	22(51,16)	12(63,16)	151(65,94)
	Genetik	0(0,00)	0(0,00)	0(0,00)	1(3,45)	10(16,67)	4(9,30)	1(5,26)	16(6,99)
	Biyostatistik	0(0,00)	0(0,00)	0(0,00)	1(3,45)	7(11,67)	2(4,65)	3(15,79)	13(5,68)
	Hayvan Sağlığı Ekonomisi	0(0,00)	3(8,11)	0(0,00)	0(0,00)	3(5,00)	1(2,33)	0(0,00)	7(3,06)
	Hayvan Besleme	2(10,00)	3(8,11)	1(4,76)	0(0,00)	0(0,00)	0(0,00)	0(0,00)	6(2,62)
	Meslek Yüksek Okulu	0(0,00)	5(13,51)	1(4,76)	1(3,45)	4(6,67)	5(11,63)	1(5,26)	17(7,42)
	Diğer	0(0,00)	1(2,70)	0(0,00)	3(10,34)	4(6,67)	9(20,93)	2(10,53)	19(8,29)

*Genel Zootekni terimlerinde anlam birliği, Erzurum ili hayvancılığının genel değerlendirmesi, Organik çiftlik hayvanları yetiştiriciliğinin esasları vb.

Düzenlenen ilk Veteriner Zootekni kongresinde toplam otuz altı adet bildirinin sunulduğu belirlenmiştir. Bazı yıllarda sunulan bildiri sayılarının ilk kongrede sunulan bildiri sayısının yaklaşık iki katından daha fazla olduğu görülmektedir. Bu sonuç zamanla bu kongrelere ilginin ve katılımın arttığını göstermektedir. En çok bildirinin sunulduğu kongreler ise 2014

(n=90) ve 2016 (n=81) yıllarında düzenlenenler olmuştur.

Sunulan sözlü bildirilerde 2004 ve 2014 yıllarında dört yazarlı bildirilerin daha fazla olduğu belirlenmiş; ancak yazar sayılarına göre genel değerlendirme sonucunda, hem sözlü hem de poster olarak en fazla iki yazarlı bildirilerin olduğu tespit edilmiştir. Bunun yanında altı ve daha fazla yazarın yer aldığı

Tablo 4. Kongrelerde sunulan tüm bildirilerin özet içeriği ile ilgili özellikleri

		Yıllar							Toplam
		2004 n(%)	2008 n(%)	2010 n(%)	2012 n(%)	2014 n(%)	2016 n(%)	2018 n(%)	
Araştırmanın amacı	Evet	26(100,00)	40(83,30)	42(89,40)	32(76,20)	69(90,80)	53(82,80)	25(80,60)	287(85,93)
	Hayır	0(0,00)	8(16,7)	5(10,60)	10(23,80)	7(9,20)	11(17,20)	6(19,40)	47(14,07)
Popülasyonun tanımı	Evet	24(92,30)	47(97,90)	45(95,70)	40(95,20)	73(96,10)	59(92,20)	29(93,50)	317(94,91)
	Hayır	2(7,70)	1(2,10)	2(4,30)	2(4,80)	3(3,90)	5(7,80)	2(6,50)	17(5,09)
Örneklem büyüklüğü	Evet	22(84,60)	37(77,10)	42(89,40)	41(97,60)	66(86,80)	51(79,70)	28(90,30)	287(85,93)
	Hayır	4(15,4)	11(22,90)	5(10,60)	1(2,40)	10(13,20)	13(20,30)	3(9,70)	47(14,07)
Örnekleme yöntemi	Evet	0(0,00)	0(0,00)	0(0,00)	0(0,00)	1(1,30)	2(3,10)	0(0,00)	3(0,90)
	Hayır	26(100,00)	48(100,00)	47(100,00)	42(100,00)	75(98,70)	62(96,90)	31(100,00)	331(99,10)
Araştırmanın zamanı	Evet	4(15,40)	9(18,80)	8(17,00)	8(19,00)	21(27,60)	17(26,60)	7(22,60)	74(22,16)
	Hayır	22(84,60)	39(81,30)	39(83,00)	34(81,00)	55(72,40)	47(73,40)	24(77,40)	260(77,84)
Araştırmanın yapıldığı yer	Evet	10(38,50)	20(41,70)	17(36,20)	11(26,20)	29(38,20)	27(42,20)	14(45,20)	128(38,32)
	Hayır	16(61,50)	28(58,30)	30(63,80)	31(73,80)	47(61,80)	37(57,80)	17(54,80)	206(61,68)
Kullanılan istatistiksel yöntem	Evet	8(30,80)	17(35,40)	9(19,10)	7(16,70)	17(22,40)	12(18,80)	11(36,70)	81(24,25)
	Hayır	18(69,20)	31(64,60)	38(80,90)	35(83,30)	59(77,60)	52(81,30)	19(63,30)	253(75,75)
Ana bulguların raporlanması	Evet	22(84,60)	43(89,60)	41(87,20)	36(85,70)	65(85,50)	51(79,70)	27(87,10)	285(85,33)
	Hayır	4(15,40)	5(10,40)	6(12,80)	6(14,30)	11(14,50)	13(20,30)	4(12,90)	49(14,67)
Temel önerinin belirtilmesi	Evet	19(73,10)	37(77,10)	36(76,60)	33(78,60)	73(96,10)	55(85,90)	26(83,90)	279(83,53)
	Hayır	7(26,90)	11(22,90)	11(23,40)	9(21,40)	3(3,90)	9(14,10)	5(16,10)	55(16,47)

bildirilerin sayısının ise oldukça az olduğu belirlenmiştir. Sunulan araştırmaların türü incelendiğinde elde edilen sonuçlar düzenlenen tüm kongrelerde orijinal çalışmaların oranının daha yüksek olduğunu göstermektedir. Bu oran sözlü (%79,89) ve poster bildirilerde (%79,91) birbirine çok yakın olarak belirlenmiştir. Bu sonuç; hem sözlü hem poster bildirilerde yeni ve özgün çalışmaların sayısının literatürde mevcut bilgilerin bir araya getirildiği derleme niteliğindeki çalışmalardan daha fazla olduğunu göstermektedir.

Sunulan sözlü bildirilerde 2010 ve 2014 yıllarında sığır yetiştiriciliği ve ıslahı konusunda daha fazla bildiri sunulmuş olmasına karşılık; sözlü bildirilerde genel sonuca bakıldığında daha çok koyun-keçi yetiştiriciliği ve ıslahı konusunda (%24,34) yapılan çalışmaların yer aldığı belirlenmiştir. Bu oranı sığır yetiştiriciliği ve ıslahı (%19,58) ile kanatlı hayvan yetiştiriciliği ve ıslahı (%13,76) konularında yapılan çalışmalar takip etmektedir. Bu sıralamanın 2016 ve 2018 yıllarında yapılan kongre-

lerde aynı olduğu belirlenmiştir. Son iki kongrede pet hayvanı konusunda ve 2016 yılına kadar düzenlenmiş tüm Veteriner Zootečni Kongrelerinde biyoistatistik konusunda sözlü bildiri sunulmamıştır. Bu kongrelerde özellikle biyoistatistik alanında çalışmaların yer almaması önemli bir eksiklik olarak düşünülebilir. Hayvan refahı ve genetik de bazı kongrelerde hiç sunum yapılmadığı diğer araştırma konularıdır. Poster bildirilerin konularına bakıldığında genel olarak kanatlı hayvan yetiştiriciliği ve ıslahı konusunda çalışmaların daha çok yer aldığı görülmektedir. 2004 ve 2016 yıllarında düzenlenen kongrelerde koyun-keçi yetiştiriciliği ve ıslahı konusunda yapılan çalışmaların sayısının daha çok olduğu belirlenmiştir. Bazı kongrelerde at yetiştiriciliği, pet hayvanı yetiştiriciliği, hayvan refahı, genetik ve biyoistatistik konularında hiç poster sunumun yapılmadığı da önemli sonuçlardandır. Kongre konularının incelenmesi aşamasında zootečni terimlerinde anlam birliği, bazı illere göre hayvancılığın genel değerlendirilmesi ve ahırlarda gübre yon-

mi gibi konular diğer/genel konu türü olarak sınıflandırılmıştır.

Sunum yapan araştırmacıların cinsiyetleri incelendiğinde daha çok erkek araştırmacıların sunum yaptığı bunun yanında sözlü bildirimlerde en çok 2010 yılında 11 çalışmanın, poster bildirimlerde ise en çok 2014 yılında 20 çalışmanın kadın araştırmacılar tarafından sunulduğu tespit edilmiştir.

Bildirileri sunan araştırmacıların çalıştığı birimler incelendiğinde daha çok Veteriner Fakültelerinin Zootečni Anabilim dalında görevli akademisyenlerin olduğu; bunun dışında, düzenlenen bu kongrelere Zootečni ve Hayvan Besleme Bölümünün altında yer alan Genetik, Biyoistatistik, Hayvan Sağlığı Ekonomisi ve İşletmeciliği ve Hayvan Besleme ve Beslenme Hastalıkları anabilim dallarından da katılımların olduğu belirlenmiştir. Ayrıca çok az da olsa hayvancılık alanı ile ilgili bölümlerin yer aldığı meslek yüksekokullarında ve özel kurumlarda (özel köpek eğitim merkezleri gibi) çalışan araştırmacıların da bu kongrelerde sunum yaptığı tespit edilmiştir.

Kongrelerde sunulan orijinal araştırma niteliği taşıyan sözlü ve poster bildirimler içerik olarak değerlendirildiğinde; sunulan bildirimlerin çoğunda araştırmanın amacının (%85,93), araştırmanın hangi materyal ile yapıldığının (%94,91) ve araştırmada kullanılan örneklem büyüklüğünün belirtildiği (%85,93) tespit edilmiştir. Araştırmada kullanılan örneklemin belirlenmesinde kullanılan örnekleme yönteminin belirtildiği sadece üç çalışma bulunmaktadır. Bu üç çalışmanın ikisinde basit rasgele örneklemeden birinde ise tabakalı örneklemeden yararlanarak örneklemin belirlendiği ifade edilmiştir. İncelenen bildiri özetlerinin %99,10'unda kullanılan örnekleme yöntemi raporlanmamıştır. Çalışmalarda genellikle verilerin analizi için kullanılan yöntemler açıkça belirtilirken, kullanılan örnekleme yöntemi belirtilmemektedir. Bu bilginin bildiri özetinde yer almaması araştırmacının örnekleme belirlerken bir yöntem kullanmamış olmasından ya da özette yer alan kelime sayısı sınırlamasından kaynaklanabilmektedir. Araştırmanın zamanı ve araştırmanın yapıldığı yer açısından incelendiğinde bildirimlerde bu bilgilerin yer aldığı çalışmaların sayısı oldukça azdır. Bildiri içerikleri kullanılan istatistiksel yöntemin belirtilmesi bakımından değerlendirildiğinde kullanılan yöntemin açık bir şekilde belirtilen bildirimlerin oranı %24,25'dir. Kullanılan yöntem hakkında bilgi içeren çalışmalar incelendiğinde en çok genelleştirilmiş doğrusal modeller, en küçük kareler yöntemi ve ki-kare yöntemlerinin kullanıldığı belirlenmiştir. Çalışmanın sonucunda elde edilen bulguların açık bir şekilde raporlandığı bildirimlerin oranı %85,33'tür. Bulguların raporlanması özelliği, çalışmalardan elde edilen sonuçların sayı, yüzde veya tanımlayıcı istatistikler olarak belirtilmesi ayrıca p değerlerinin yazılması olarak değerlendirilmiştir (7). Bildiri özetlerinde genelde son cümle olarak yazılan, araştırmanın bulgularına dayanarak bir temel öneri niteliğinde sonuç cümlesi yer almaktadır. Bildiri özetleri bu açıdan değerlendirildiğinde, sunulan bildirimlerin %83,53'ünde sonuç ya da temel öneri cümlesinin yer aldığı belirlenmiştir.

Literatürde yer alan ve kongrelerde sunulan bildirimlerin değerlendirildiği çalışmalardan biri olan Melekoğlu ve ark. (8) çalışmasında katılımcıların türü, sayısı ve yaşlarının yanında sunulan bildirim konuları ve kullanılan araştırma deseni incelenmiştir. Çapık ve ark. (9) ise çalışmasında, çalışmamıza benzer olarak kongrelerde sunulan bildirim türü, yazar sayısı ve

yazar cinsiyetleri bakımından değerlendirmişlerdir. Yine aynı çalışmada, sadece bir kongrede sunulan bildirimlerin incelenmesi nedeniyle çalışmamıza göre daha kısıtlı veriler içermektedir. Bunun yanında Tok Çekmecelioglu ve ark. (3) ile Çapık ve ark. (9)'nın çalışmalarında, çalışmamızdan farklı olarak kongrede sunulan bildirimlerin kongreden sonra çeşitli dergilerde yayımlanma durumları da incelenmiştir. Bu araştırmaların dışında, kongrelerde sunulan bildirimlerin incelendiği başka çalışmalarda bildirimlere ait özelliklerden yazar sayısı, yazarların ünvanları, kongreye katılım sağlayan üniversiteler ve çalışma türüne göre dağılımlar incelenmiştir (9, 10). Çakıcı ve ark. (11) ise bildirimlerin özet içeriklerini çalışmamıza benzer olarak detaylı bir şekilde değerlendirmişlerdir. Araştırmanın amacının, kullanılan örnekleme yönteminin, istatistiksel yöntemin belirtilmesi, araştırma zamanı ve ana bulguların raporlanması bakımından incelendiğinde Çakıcı ve ark. nın (11) çalışmasındaki oranlar bu çalışmada bulduğumuz oranlara yakındır. Buna karşılık, aynı çalışmada bildirimlerin %65,2'sinde popülasyonun tanımının yapıldığı belirtilirken, çalışmamızda bu oran oldukça yüksek bulunmuştur (%94,91). Diğer önemli sonuç ise incelenen bildirimlerin %38,32'sinde araştırmanın yeri belirtilmişken; bu oran Çakıcı ve ark. (11) çalışmasında neredeyse iki katına yakın bir değer olarak bulunmuştur (%71,5). Benzer şekilde dikkat çekici diğer bir sonuç ise temel önerinin raporlanması ile ilgilidir. Bu çalışmada bildirimlerin %83,53'ünde özetin sonunda sonuç ya da öneri cümlesi yer alırken, Yılmaz (10)'ın çalışmasında bu oranın %6,3 olduğu belirtilmiştir. Bu farklılık, bildiri özetlerinin kabulü aşamasında özetin içeriğinin nasıl oluşturulacağına dair net bir şablonun yer almamasından kaynaklanabilir.

Bu çalışma kapsamında vurgulanmak istenen özelliklerden bir diğeri bildiri özetlerinde veri analiz yöntemlerinin belirtilmesi durumudur. Aslan ve Özkubat (2) inceledikleri bildiri özetlerinin %49,1 'inde kullanılan yöntemlerin yer almadığını belirtirken, yöntemlerin açıkça belirtildiği çalışmalarda kullanılan metodlar ile ilgili bulguları ayrıntılı bir şekilde belirtmişlerdir.

Herhangi bir bilim dalıyla ilgili bilimsel çalışmaların nicelik ve nitelik olarak belirli dönemlerde değerlendirilmesi o bilim dalındaki gelişmelerin incelenmesine olanak sağlamaktadır (12). Bu çalışma ile Veteriner Zootečni Kongrelerinde sunulan bildirimler pek çok özellik bakımından kapsamlı olarak değerlendirilmiş, yöntem ve içerik bakımından bundan sonraki çalışmalara yön verecek bir araştırmanın ortaya konması planlanmıştır. Bu çalışmanın sonuçları konu bakımından incelendiğinde elde edilen en çarpıcı sonuçlardan biri son yıllarda genetik ve biyoistatistik/biyometri konularına ilginin artması ve bu alanda yapılan çalışmalardaki artıştır. Bununla birlikte; bazı konularda çok fazla çalışma yapılmış olmasına karşılık bazı konularda hiçbir araştırmanın yer almadığı belirlenmiştir. Buna ek olarak bazı çalışmaların ise birbirine çok benzer konularda olduğu görülmüştür. Bundan sonra düzenlenecek kongrelerde bu durumu değiştirebilmek amacıyla güncel ve farklı konuların belirlenmesi ve daha önce yapılmış çalışmalara benzer çalışmaların kabul edilmemesi önerilmektedir. Bunun yanında bu çalışmadan elde edilen bulgulardan yola çıkarak bazı konularda yapılacak sunumların teşvik edilmesi ve sadece akademisyenlerin değil lisansüstü eğitim aşamasında olan öğrencilerin de güncel konularla bu kongrelere katılımı desteklenmelidir.

Özetlerin incelenmesi sonucunda bildirilerin belirli standartlarda yazılmadığı, çalışma ile ilgili önemli bilgilerin raporlanmadığı ya da eksik raporlandığı ve bildiri özetlerinin biçimsel bütünlüğünün olmadığı belirlenmiştir. Bundan sonra düzenlenecek kongrelerde bildiri özeti gönderimi aşamasında yazımla ilgili bir şablonun oluşturulması ve özetlerin bu şablona göre yazılması zorunluluğunun getirilmesi önerilmektedir.

SONUÇ

Sonuç olarak, bu çalışmada 2004-2018 yılları arasında düzenlenmiş olan Veteriner Zootekni Kongrelerinde sunulmuş olan bildiriler çeşitli özellikler bakımından incelenmiştir. Elde edilen sonuçlara dayanarak bu çalışmanın bundan sonra düzenlenecek kongreler için önemli bir rehber ve veri kaynağı olacağı düşünülmektedir.

BEYANNAMELER

Etik Onayı

Uygulanamaz.

Çıkar Çatışması

Yazarlar, herhangi bir çıkar çatışması beyan etmemektedir.

Yazar Katkıları

Fikir, Kavram ve Tasarım: E. Uzabacı

Veri Toplama ve Analiz: E. Uzabacı

Makalenin Yazımı: E. Uzabacı, MM. Oğan

Eleştirel İnceleme: MM. Oğan

Veri kullanılabilirliği

Bu çalışmanın bulgularını destekleyen veriler makul talep üzerine sorumlu yazardan temin edilebilir.

KAYNAKLAR

1. Öztürk-Dönmez R, Bayık-Temel A. Türkiye’de hemşirelik öğrencileri kongrelerinde sunulan bildiri özellikleri (2000-2011). Hemşirelikte Araştırma Geliştirme Dergisi 2014; 16(1): 23-33.

2. Aslan C, Özkubat U. Ulusal özel eğitim kongresi bildirilerindeki araştırma eğilimleri: Bir içerik analizi. Türkiye Sosyal Araştırmalar Dergisi 2019; 23(2): 535-554.

3. Tok Çekmecelioğlu B, Kozanhan B, Eren G. Türk Anesteziyoloji ve Reanimasyon Derneği Ulusal Kongreleri’ndeki Sözel Bildirilerin Yayınlanma Oranı. Turk J Anaesthesiol Reanim. 2019; 47(2): 151-157.

4. Koyuncu MS, Şata M, Karakaya İ. Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme Kongrelerinde Sunulan Bildirilerin Doküman Analizi Yöntemi ile İncelenmesi. Eğitimde ve Psikolojide Ölçme ve Değerlendirme Dergisi 2018; 9(2): 216-238.

5. Şahin M, Koç U. Türkiye’deki bilgi yönetimiyle ilgili çalışmalar: bilgi, ekonomi ve yönetim kongre bildirilerinin incelenmesi. Bilgi Ekonomisi ve Yönetim Dergisi 2009; 4(1): 95-112.

6. Dilek ÖG, Demiraslan Y, Gürbüz İ. Türkiye’de ulusal

veteriner anatomi kongrelerinde sunulan bildiriler: bir eğilim analizi. MAE Vet Fak Derg. 2019; 4(2): 84-89.

7. Gastel B, Day RA. Bilimsel bir makale nasıl yazılır ve yayımlanır? Gazi Kitabevi 2019.

8. Melekoğlu MA, Sönmez-Kartal M, Melekoğlu M, Genç-Tosun D, Orum-Çattık E, Tunç-Paftalı A, et al. Geçmişten günümüze Türkiye’de özel eğitim kongrelerinde sunulan bildirilerin incelenmesi. 28. Ulusal özel Eğitim Kongresi Kitabı 2018; 1-7.

9. Çapık C, Aydın MA, Gözüm S. I. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongre Bildirilerinin Analizi ve Yayınlanma Oranları. Halk Sağlığı Hemşireliği Dergisi 2019; 1(1): 11-27.

10. Yılmaz G. Ulusal turizm kongrelerinde gastronomi ve mutfak sanatları alanı ile ilgili yayımlanan bildiriler üzerine bir araştırma. Turizm ve Araştırma Dergisi 2017; 6(1): 24-39.

11. Çakıcı C, Yıldırım O, Karacaoğlu S. Ulusal Turizm Kongreleri Bildirilerinin Bibliyometrik Profili. 14. Ulusal Turizm Kongresi Bildiriler Kitabı 2013; 1429-1447.

12. Kozak N. Türkiye’de turizm pazarlaması literatürünün gelişim süreci: 1972-1999 yılları arasında hazırlanmış lisansüstü tez çalışmaları üzerine biyo-bibliyografik bir inceleme. Anatolia: Turizm Araştırmaları Dergisi 2001; 12(1): 26-33.